

ברק היה מעדיף להבליג

10.2.00

מאת דן מרגלית

אילו שימש אהוד ברק כשחקן יחיד בזירה הצפונית, היה נמנע מפעולת הגמול נגד תחנות החשד מל ומפקדת החיזבאללה בלבנון. שכן היא מכבידה על הסיכוי האסטרטגי לחדש בתנופה את המשא ומתן המדיני עם סוריה. אך ממש לים דמוקרטיים מתקשים לספוג פגיעות חיצוניות נוכח ביקורת פנימית ברעף הקהל על אולת ידן. חשקטיקה גברה על האסטרטגיה - הודו בסביבתו הקרובה של ראש הממשלה - ומטוסי הקרב המריאו ליעדם.

משיכת הכתף וחוסר הנחת שהפגין ברק עקב הכוונה להפעיל את צה"ל בלבנון באו לביטוי במחיקת האינטרסים הסריים מפת היעדים המופצצים ובהדגשה כי הכל נעשה מתוך שמירת "קשר עין" עם היעד האסטרטגי, הסכם השלום. ברק גם נזהר בכבודם של הסורים ונמנע מלשון מאיימת נגדם, ונוכח ביקר רת גוברת בצה"ל וברעף הקהל נותרה בידיה רק ברירת הפעילות

הצבאית המוגבלת, שעיקרה תקיפת יעדי חיזבאללה. אך סכנתה נעוצה בכך שתגרור להסלמה מבוקרת.

לפי שעה נכזבו ציפיות התכנון הישראלי. החיזבאללה כלא את תושבי הצפון במקלטים בלי לרתת טיל קטיושה אחד. גם סוריה לא התקרבה לשולחן הדיונים. דמשק היא התעלומה הגדר לה בחידה הלבנונית. כבר עשרה ימים שמומחים ישראלים תוהים לאן נעלם חאפז אסד, מדוע אין השים במעורבותו במהלך המגעים החשאים; אם פניו אכן להסדר עם ישראל, מדוע הוא מניח למצב בלבנון להירדד להסלמה, שעלולה להסתיים בעימות גלוי עם אינטרסים סוריים שם?

ז'אק שיראק העלה פעם באר זני אישיות ישראלית השערה כי אסד מעוניין להשאיר גרעין של פעילי חיזבאללה גם לעתיד הרחוק, לשנים שאחרי חתימת הסכם השלום עם סוריה. לא כדי שיירו לעבר ישראל אלא כדי שריסונם כביכול יצדיק את המ

שך הנוכחות הסורית בלבנון, חרף גינויי העולם הערבי. בעמדתה של סוריה יש יסודות מובהקים של בריונות דיפלומטית. הם מוכחים בעליל הן בהנחייתה לחיזבאללה להרבות בהרג חיילים ישראלים בלי להנחית טילים על קרית שמונה והן בנימת התכתיב, שעל פיו מרגע שישראל אינה מסכימה לתביעתם, הסורים מפסיקים את השיחות.

בנתונים אלה הפצצות חיל האוויר הן רק קלף אחד בידי ברק, והוא יוכל להביאן לשיא, על פי הצורך, אחרי פיגור רצף עת הביטחון. הקלף האחר הוא האיום ביציאה חד צדדית. עוד לא אפסה התקווה שהסורים יפנימו את מה שהם כבר מבינים - שבהעדר הסכם שלום צה"ל יסתלק מדרום לבנון באר רח חד צדדי. לא מדובר ביולי 2000 אלא ב"עד יולי 2000", ובהקשר זה חודש מאי יכול להיות אפשרות מעשית. ברירת הנסיגה של ברק היא יתר נטועה היטב בדרבונה של

סוריה להתקדם במשא ומתן, גם אם לא תמיד היא גלויה. אבל היא גם קלף רביתכליתי. אפשר להשתמש בה לא רק לזירוז המיקוח על קו הגבול אלא גם להנמכת סף הנפגעים ברצועת הביטחון, עד לפינויה.

לפחות לשלב הראשון מובטח לה תמיכתו החשובה של אריאל שרון. ראש האופוזיציה צידד בהסתלקות מלבנון עוד כשכיהן בממשלה הקודמת ועדיין בצד זה יעניק לברק משנה תוקף בתביעה שהוא מפנה לדמשק.

בהעדר יכולת מדינית לבצע הפצצות גמול מאסיויות, כל עוד צה"ל מחזיק ברצועת הביטחון - הברירה היא בין הסלמה עכשיו לבין הבלגה המלווה בצעדים מעשיים ליציאה מוקדמת. הברירה בין ענישה צבאית תקיפה לבין הבלגה - ושימוש באמצעים צבאיים במשורה - היא יוכח החוזה את החברה הישראלית ככבר שנים רבות. ברוב המקרים הבלגה היתה קשה יותר להסבר - ויותר יעילה.